

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Львівського національного
університету імені Івана Франка,
доктор філософських наук, професор,
Володимир МЕЛЬНИК

2023 р.

ВИСНОВОК

засідання міжкафедрального наукового семінару факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка щодо науково-практичної цінності дисертаційної роботи Осередчук Ольги Анатоліївни на тему «Теоретичні і методичні основи моніторингу якості вищої освіти в Україні» на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Заслухавши та обговоривши дисертаційну роботу Осередчук Ольги Анатоліївни на тему: «Теоретичні і методичні основи моніторингу якості вищої освіти в Україні» було прийнято висновок:

1. Актуальність теми дослідження зумовлена посиленням ролі до підвищення якості професійної підготовки фахівців у ЗВО, якості професійного моніторингу і на міжнародному, і на національному рівнях.

Нині якість стала основним чинником, що детермінує стан, розвиток і вдосконалення системи освіти, саме тому XXI століття називають ерою якості. Модернізація вітчизняної освіти відбувається на тлі змістових змін в освіті, формування нових поглядів на навчання та його результати, інтеграції недержавного сектору до ринку освітніх послуг тощо. З огляду на це, удосконалення процесів управління якістю освіти набуває особливої актуальності, охоплюючи не лише освітню галузь, а й супутні соціально-економічні сфери, що впливають на результати освітнього процесу.

Від досягнутого рівня якості освіти безпосередньо залежить престижність того чи того освітнього закладу будь-якої форми власності. Перед державою постає першорядне завдання, яке потрібно розв'язати у сфері освіти: упровадження нових управлінських механізмів розвитку освіти й моніторингу її якості.

Забезпечення якості вищої освіти є вимогою сучасності, ключовим принципом Болонської декларації та незаперечним пріоритетом для академічної спільноти й державної освітньої політики розвинених країн світу.

Про необхідність забезпечення моніторингу якості вищої освіти України наголошується в директивних матеріалах: законах «Про вищу освіту» (2014 р.), «Про освіту» (2017 р.), указах Президента України; в Національній доктрині розвитку освіти, у державних цільових програмах розвитку освіти; Національній стратегії розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 рр., Концепції розвитку освіти України на період 2015–2025 років (2014 р.), Комюніке Конференції Європейських міністрів, відповідальних за вищу освіту «Оновлений Болонський процес 2020 – Європейський простір вищої освіти у новому десятиріччі» (2009 р.); Декларації про створення Європейського простору вищої освіти (2012 р.); Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (European Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area – ESG, 2015).

Робота по забезпеченню моніторингу якості освіти передбачена системою Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО), що реалізовує державну політику у сфері вищої освіти, формує стандарти якості вищої освіти, які дають змогу належно розвивати економіку та суспільство загалом, яке розпочало свою діяльність у 2019 р.; створено Концепції розвитку освіти в Україні на період 2015 – 2025 рр., програми діяльності Кабінету Міністрів України до 2025 року. Крім того, в Україні у 1999 р. засновано організацію з оцінювання якості освіти «У сфері професійного оцінювання», у 2005р. утворено український центр оцінювання якості освіти з регіональними підрозділами.

Зазначене свідчить, що в Україні відбувається створення моніторингу якості національної системи освіти, що сприяє розв'язанню питань підвищення якості вищої освіти.

2. Тему дослідження затверджено на засіданні вченої ради Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 74/9 від 25 вересня 2019 р.) та уточнено відповідно до рішення вченої ради Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 48/5 від 31 травня 2023 р.).

3. Уперше розроблено авторську концепцію моніторингу якості вищої освіти України, яка ґрунтується на тому, що моніторинг якості вищої освіти є системним явищем, що має цілісний характер при підготовці фахівців; розроблено систему моніторингу якості вищої освіти для успішного проведення моніторингу якості професійної підготовки фахівців у ЗВО, що ґрунтована на методологічних підходах, функціях, принципах, методах, інформаційних технологіях; схарактеризовано, теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено

систему моніторингу якості вищої освіти в Україні, що охоплює взаємопов'язані компоненти – мету, підсистеми («Здобувач», «Викладач», «Роботодавець», «Система управління»), об'єкти (відповідність стандартам вищої освіти, забезпечення освітнього процесу, досягнення здобувачів вищої освіти, результати освітнього процесу), інструментарій, організаційно-педагогічні умови, етапи, результати моніторингу якості вищої освіти й прогнозування управлінських рішень); виокремлено та обґрунтована сукупність організаційно-педагогічних умов для якісного проведення моніторингу якості освіти в процесі підготовки фахівців, (залучення стейкхолдерів до моніторингу якості вищої освіти на засадах партнерства; використання сучасних технологій для моніторингу якості вищої освіти; удосконалення навчально-методичного забезпечення якості вищої освіти), що дає можливість здійснити цілеспрямований процес формування системи моніторингу якості вищої освіти, забезпечити його результативність; виокремлено мотиваційно-особистісний компонент (показники: мотиваційна активність в обговоренні проблем, пов'язаних із навчанням та професійною діяльністю, позитивне ставлення до діалогу, рефлексії, саморозвитку), інтелектуально-пізнавальний компонент (показники: знання, розуміння змін у змісті навчання та професійної діяльності), практично-діяльнісний компонент (показники: вміння творчо здійснювати навчально-професійну діяльність, організувати діяльність відповідно до вимог стандарту, професійну – вимог ринку праці); рівні – високий, середній, низький реалізації практикоорієнтованої підготовки фахівців до здійснення моніторингу якості вищої освіти.

4. Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що автором розроблено і впроваджено в освітній процес закладів вищої освіти навчально-методичне забезпечення, розроблено методичні рекомендації щодо системи внутрішнього моніторингу якості в ЗВО з урахуванням потреб ринку; удосконалено систему зовнішнього забезпечення якості вищої освіти; розроблено забезпечення оцінювання якості вищої освіти відповідно до стандартів Європейського простору вищої освіти (спеціальність: Філологія (спеціалізація: германські мови та літератури), спеціальність: Середня освіта (Історія)) для ЗВО, слухачів курсів перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців в Україні, комплекс додаткових навчально-інструктивних матеріалів до проведення практичних занять і засобів контролю, тренувальних завдань для підготовки майбутніх фахівців до моніторингового оцінювання якості знань (кейсів, електронних тестів та інших медіаматеріалів, запропоновано нові педагогічні технології, в основу яких покладено особистісно орієнтоване навчання та активізація навчально-пізнавальної діяльності майбутніх фахівців, запропонована авторська система моніторингу якості вищої освіти, що ґрунтована на методологічних підходах, функціях, принципах, методах, інформаційних

технологіях, які оптимізують проведення ефективного моніторингу якості вищої освіти при професійній підготовці майбутніх фахівців та становлять його методологічну основу. Навчально-методичне забезпечення сприятиме підвищенню якості підготовки фахівців у ЗВО України.

Результати дослідження, його положення й висновки можуть бути використані у процесі розроблення навчальних планів, програм, навчальних посібників, дистанційних курсів, концепцій та нормативних документів. Обґрунтовані положення можуть бути використані викладачами ЗВО, центрів підготовки й перепідготовки кадрів, закладів післядипломної освіти.

5. Основні положення і результати дослідження дисертації доповідалися та обговорювалися на міжнародних, усеукраїнських з міжнародною участю, всеукраїнських науково-практичних конференціях, усеукраїнських круглих столах: міжнародних – «Світові виклики сучасній освіті» (м. Умань, 20 – 22 жовтня 2021 р., 22 – 24 лютого 2022 р.); усеукраїнських із міжнародною участю – «Нова українська школа: теорія та практика» (м. Луцьк, 17 – 18 листопада 2022 р.); усеукраїнських – «Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі» (м. Мукачево, 5 листопада 2021 р.), «Інноваційно-технологічна підготовка майбутніх учителів початкової школи у закладі вищої освіти» (м. Миколаїв, 2 грудня 2021 р.), «Професійний розвиток педагога» (м. Рівне, 28 квітня 2022 р.); усеукраїнських круглих столах – «Педагогічний поступ» (Луцьк, 15 листопада 2021 р., 2 червня 2022 р.). Результати дослідження обговорено на засіданнях кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи Львівського національного університету ім. І. Франка впродовж 2018 – 2023 рр.

6. За результатами дослідження опубліковано 36 публікацій, із них: 1 монографія, 19 статей у провідних вітчизняних фахових виданнях України в галузі педагогіки та 6 статей в іноземних наукових періодичних виданнях (з них 4 статті розміщені у виданнях WOS, 2 – у періодичних наукових виданнях іноземних держав), 8 статей і тез у збірниках наукових праць і матеріалах конференцій, 2 – х навчальних посібниках.

Монографія

1. Осередчук, О. А. (2023а). *Моніторинг якості вищої освіти в Україні: теоретичні та методичні засади*. ЛНУ ім. І. Франка.

Методичні посібники

2. Осередчук, О. А., Кухарський, В., & Мазуркевич, М. (2018). *Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на засадах Європейських стандартів та рекомендацій* (В.Кухарського, О.Осередчук, за ред.). ЛНУ ім. Івана Франка.

3. Осередчук, О. А., Бугров, В. А., Гожик, А. П., & Щеглюк, Д. В. (2018). *Акредитація освітніх програм (за матеріалами проекту QUAERE)* (Л. В. Губерського за заг. ред.). ВПЦ «Київський університет».

Статті у фахових наукових виданнях України

4. Осередчук, О. А. (2021a). Наукові підходи для дослідження моніторингу якості освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 5(109), 367–377.

5. Осередчук, О. А. (2021b). Функції моніторингу якості вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 7(111), 149–158.

6. Осередчук, О. А. (2021c). Методологія вивчення моніторингу якості освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 6(110), 192–200.

7. Осередчук, О. А. (2021d). Педагогічні умови моніторингу якості освіти закладів вищої освіти в Україні. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10(114), 167–177.

8. Осередчук, О. А. (2021e). Методи та інструменти збору інформації про якість освіти. *Acta paedagogica volynienses*, 6, 161–167.

9. Осередчук, О. А. (2021f). Стан опрацювання проблеми моніторингу якості освіти ЗВО у сучасному науковому дискурсі. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія «Педагогіка і психологія»*, 68, 22–29.

10. Осередчук, О. А. (2021g). Принципи моніторингу якості вищої освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 8(112), 183–189.

11. Осередчук, О. А. (2021h). Моніторингові дослідження якості вищої освіти за допомогою методів фокус-групи, портфолію, есе. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 9(113), 115–123.

12. Осередчук, О. А. (2022a). Формування позитивної мотивації студентів до самомоніторингу навчальних досягнень з метою самовдосконалення. *Наукові записки. Серія «Педагогічні науки»*, 203, 107–114.

13. Осередчук, О. А. (2022b). Ретроспективний аналіз розвитку моніторингу якості вищої освіти. *Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки»*, 20(49), 130–149.
[https://doi.org/10.32405/2218-7650-2022-20\(49\)](https://doi.org/10.32405/2218-7650-2022-20(49))

14. Осередчук, О. А. (2022c). Зовнішній та внутрішній моніторинг якості освіти. *Збірник наукових праць: Наукові записки. Серія «Педагогічні науки»*, 200, 112–116.

15. Осередчук, О. А. (2022d). Концепція теоретико-методичних основ моніторингу якості вищої освіти в Україні. *Наукові записки. Серія «Педагогічні науки»*, 204, 222–226.

16. Марусинець, М. М., & Осередчук, О. А. (2022). Досвід Австрії із забезпечення якості вищої освіти. *Humanitarian studios: pedagogics, psychology, philosophy (Гуманітарні студії: педагогіка, психологія, філософія)*, 13(1), 49–56.
<https://doi.org/10.31548/hspedagog2021.01>

17. Осередчук, О. А. (2022e). Використання наукових підходів для прийняття успішних управлінських рішень керівників ЗВО на основі

проведення моніторингу якості вищої освіти. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, 63, 185–192.

18. Осередчук, О. А. (2022f). Сутність і структура понять «якість», «якість освіти», «моніторинг», «моніторинг в освіті», «моніторинг якості вищої освіти». *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія «Педагогічні науки»*, 2(29), 443–461.

19. Осередчук, О. А. (2022g). Забезпечення організації партнерства викладачів і студентів для здійснення якісного моніторингу вищої освіти. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія «Педагогіка і психологія»*, 69, 31–38.

20. Осередчук, О. А. (2022h). Модель моніторингу якості вищої освіти в Україні. *Витоки педагогічної майстерності. Серія «Педагогічні науки»*, 29, 175–180.

21. Осередчук, О. А. (2023b). Аналіз показників якості освіти на основі збору первинної інформації. *Наукові записки. Серія «Педагогічні науки»*, 3, 135–139.

22. Осередчук, О. А. (2023c). Організація та проведення експериментального дослідження щодо застосування моніторингу якості освіти. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Серія «Педагогічні науки»*, 2(52), 118–124.

Статті в наукових періодичних виданнях інших держав

23. Oseredchuk, O., Nikolenko, L., Dolyunnyi, S., Ordatii, N., Sytnik, T., & Stratan-Artyshkova, T. (2022). THE USAGE OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES FOR CONDUCTING EFFECTIVE MONITORING OF QUALITY IN HIGHER EDUCATION. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 22(1), 113–120. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.1.17> (WOS)

24. Oseredchuk, O., Drachuk, O., Demchenko, O., Voitsekhivska, N., Sabadosh, Y., & Sorochan, M. (2022). Application of Information Technologies is a Necessary Condition for Qualitative Monitoring of Higher Education and Modernization of Educational Process. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 22(3), 501–510. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.3.64> (WOS)

25. Oseredchuk, O., Drachuk, I., Teslenko, V., Ushnevych, S., Dushechkina, N., Kubitskyi, S., & Chychuk, A. (2022). New Approaches to Quality Monitoring of Higher Education in the Process of Distance Learning. *IJCSNS International Journal of Computer Science and Network Security*, 22(7), 35–42. <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.7.5> (WOS)

26. Cherkasov, V., Maslov, V., Telep, O., Oseredchuk, O., & Hasniuk, V. (2023). Peculiarities of the use of distance learning information technologies in higher education institutions of Ukraine. *Revista Eduweb*, 17(1), 52–61. <https://doi.org/10.46502/issn.1856-7576/2023.17.01.6> (WOS)

27. Oseredchuk, O., Mykhailichenko, M., Rokosovyk, N., Komar, O., Bielikova, V., Plakhotnik, O., & Kuchai, O. (2022). Ensuring the Quality of Higher

Education in Ukraine. *International Journal of Computer Science and Network Security*, 22(12), 146-152. <https://doi.org/10.22937/ijcsns.2022.22.12.19>
http://paper.ijcsns.org/07_book/202212/20221219.pdf

28. Oseredchuk, O., Hloba, L., Apshay, F., Shyp, O., & Andriiv, N. (2021). Information communication and its role in pedagogical communication and cooperation. *Linguistics and Culture Review*, 5(S4), 1035-1047. <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1743>

Опубліковані праці, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації

29. Осередчук, О. А. (2021i). Сутність системного підходу при розробці та впровадженні системи моніторингу якості освіти. У Т. І. Бондар (Ред.), *Актуальні проблеми навчання і виховання в умовах інтеграційних процесів в освітньому та науковому просторі* (с. 432–437). Мукачівський державний університет.

30. Осередчук, О. А. (2021j). Методологічні підходи до вивчення моніторингу якості освіти. У Осадченко І. І. (Ред.), *Світові виклики сучасній освіті* (с. 14–17). Громадська організація «Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури».

31. Осередчук, О. А. (2021k). Аналіз стану внутрішньовузівського моніторингу якості освіти. У Пріма Р. М. (Ред.), *Педагогічний поступ* (с. 118–121). ФОП Іванюк В. П.

32. Осередчук, О. А. (2022i). Зміст й сутність понять «моніторинг», «якість освіти». У Якименко С. І. (Ред.), *Інноваційно-технологічна підготовка майбутніх учителів початкової школи у закладі вищої освіти* (с. 266–270). СПД Румянцева.

33. Осередчук, О. А. (2022j). Моніторинг якості освіти ЗВО: педагогічні умови. У Осадченко І. І. (Ред.), *Світові виклики сучасній освіті* (с. 73–79). Громадська організація «Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури».

34. Осередчук, О. А. (2022k). Ретроспективний аналіз розвитку моніторингу якості вищої освіти в Україні. *Професійний розвиток педагога* (с. 76–78). Рівненський державний гуманітарний університет.

35. Осередчук, О. А. (2022l). Розвиток моніторингу якості вищої освіти. У Пріма Р. М. (Ред.), *Педагогічний поступ* (с. 50–53). ФОП Мажула Ю. М.

36. Осередчук, О. А. (2022m). Моніторинг та діагностика готовності майбутніх фахівців до професійної діяльності в аспекті дослідження якості освіти. У Пріма Р. М. (Ред.), *Педагогічний поступ* (с. 119–122). ФОП Мажула Ю. М.

Особистий внесок здобувача. У посібнику [2] викладено основи забезпечення якості освіти в Болонському процесі, здійснено аналіз нормативно-правової бази забезпечення якості освіти в Україні та в розробленні критеріїв акредитації освітніх програм; у [3] удокладнено участь у розробленні критеріїв акредитації освітніх програм. Ідеї співавторів у дисертації не використані; у [16] на прикладі Австрії відрефлектовано діяльність агенції з оцінювання якості освіти,

виокремлено її функції та повноваження в державних і приватних закладах вищої освіти; обґрунтовано чинники, необхідні для системи забезпечення якості освіти, описано шляхи забезпечення якості освіти в різних типах освітніх закладів та можливі ризики; у праці [23] доведено необхідність використання інформаційно-комп'ютерних технологій для моніторингу якості вищої освіти, продемонстровано переваги й недоліки використання веб-ресурсів і сервісів як засобів інформаційних технологій, описано функційні елементи, необхідні в інформаційно-аналітичній системі моніторингу; у [24] з'ясовано можливості використання інформаційних технологій для якісного моніторингу вищої освіти та модернізації навчального процесу у ЗВО, досліджено інформаційні технології моніторингового оброблення інформації, окреслено особливості дистанційної освіти; у [25] викладено проблему моніторингу якості вищої освіти за трьома основними напрямками: дисертаційні роботи, монографії та підручники, наукова періодика, проаналізовано умови, за яких досягають ефективності педагогічного супроводу моніторингової діяльності в процесі дистанційного навчання; у [26] простудійовано технології дистанційного навчання, які можна використовувати в традиційному навчальному процесі для підвищення якості освіти; подано характеристику інформаційних ресурсів системи моніторингу; у [27] наголошено на провідній ролі Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти України, витлумачено механізми його роботи як самостійного суб'єкта, що створює та забезпечує стандарти якості вищої освіти й суспільства в цілому, акцентовано увагу на розробленні «Рекомендацій Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти щодо запровадження внутрішньої системи забезпечення якості»; у [28] з'ясовано особливості інформаційного спілкування та його значення у налагодженні співробітництва між учасниками освітнього процесу.

7. Дисертаційна робота Осередчук Ольги Анатоліївни на тему «Теоретичні і методичні основи моніторингу якості вищої освіти в Україні» за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти відповідає «Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1197 від 17 листопада 2021 р. та вимогам МОН України, що висуваються до докторських дисертацій.

8. Дисертація Осередчук Ольги Анатоліївни на тему «Теоретичні і методичні основи моніторингу якості вищої освіти в Україні» за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти заслуговує на рекомендацію до розгляду у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

УХВАЛИЛИ:

1. Визнати дисертацію Осередчук Ольги Анатоліївни на тему «Теоретичні і методичні основи моніторингу якості вищої освіти в Україні» за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти самостійною завершеною науковою працею.

2. Затвердити висновок міжкафедрального наукового семінару факультету педагогічної освіти Львівського національного університету імені Івана Франка щодо рекомендації до захисту дисертаційної роботи Осередчук Ольги Анатоліївни на тему «Теоретичні і методичні основи моніторингу якості вищої освіти в Україні» у спеціалізованій вченій раді на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

РЕЗУЛЬТАТИ ГОЛОСУВАННЯ:

«ЗА» – 14

«ПРОТИ» – немає

Голова на засіданні міжкафедрального
наукового семінару
доктор педагогічних наук, професор

Олена КВАС

Секретар міжкафедрального
наукового семінару
кандидат педагогічних наук, доцент

Христина КАЛАГУРКА

Рецензенти:

доктор педагогічних наук, професор

Олена Галян

доктор педагогічних наук, професор

Олександр Караманов

доктор педагогічних наук, професор

Олена Невмержицька